

MUISTIINPANOT

PORTTI ELÄMÄÄN – ELÄMÄÄ TANSANIASSA (alakoulut)

DIA 1

Tansania on hyvin kaunis maa, joka pitää sisällään paljon toivoa. Maassa on kuitenkin vielä paljon tehtävää, sillä köyhyys ja sen mukanaan tuomat ongelmat vaikuttavat monen aikuisen ja lapsen elämään.

DIA 2

Tansania sijaitsee Afrikassa päiväntasaajan eteläpuolella Intian valtameren rannalla. Pinta-alaltaan maa on lähes kolme kertaa Suomen kokoinen. Tansanian naapurivaltioita ovat mm. Kenia, Sambia, ja Mosambik. Maan pääkaupunki oli vuoteen 1996 asti Dar Es Salaam, jolloin pääkaupungiksi muutettiin maan keskiosassa sijaitseva Dodoma.

Tansanian luonto on hyvin kaunis ja monipuolinen. Näkymät vaihtelevat tasangoista ylänköalueisiin. Eteläosissa on laajoja metsä-, suo- ja järvialueita. Maan itäosassa on kaunista rantaviivaa upeine trooppisine saarineen. Pohjoisosassa maata on muutamia hyvin laajoja tasaisia alueita. Yksi tällaisista tasangoista on Serengetin alue, joka ulottuu Kenian puolelle. Serengetissä sijaitsee yksi Afrikan kuuluisimmista kansallispuistoista. Puistossa voi törmätä moniin tunnettuihin villieläimiin, kuten antiloppeihin, seeproihin, leijoniin tai virtahepoihiin.

Tansanian pohjoisosassa, lähellä Kenian rajaa on Afrikan korkein vuori, lumihuippuinen Kilimanjaro, joka nousee peräti 5 895 metriin. Tansaniassa on myös suuria järviä. Maan rajoilla sijaitsevat Victoriajärvi ja Tanganjikajärvi. Victoriajärvi on maailman toiseksi suurin makean veden järvi. Suurin kokonaan Tansanialle kuuluva järvi on kuitenkin suolainen Rukwajärvi.

Etsi Tansania kartalta. Mitkä ovat Tansanian naapurivaltioita?

DIA 3

Tansaniassa on asukkaita noin 40 miljoonaa, joista puolet on alle 18-vuotiaita. Tansaniassa puhutaan swahilin ja englannin kielen lisäksi mm. arabiaa. Näiden lisäksi maassa puhutaan paljon alkuperäiskieliä. Maassa onkin noin 120 heimoa, joilla voi olla oman kielen lisäksi omanlaiset tavat, kuten musiikkikulttuuri.

Tansania on yksi maailman köyhimmistä valtioista. Jopa puolet väestöstä elää äärimmäisessä köyhyydessä. Nämä Tansanian asukkaat joutuvat tulemaan toimeen alle eurolla päivässä. Köyhyys koskettaa koko maata ja vain pääkaupungissa köyhyys on saatu vähenemään merkittävästi. Varsinkin maaseudulla ihmiset kohtaavat monia ongelmia. Köyhyys vaikuttaa mm. ravinnon ja puhtaan veden saantiin, terveydenhoitoon ja koulunkäyntiin. Tansanialaisista lapsista joka neljäs kärsii aliravitsemuksesta. Lisäksi maassa on lähes puoli miljoonaa pakolaista, joiden kohdalla köyhyys ja sen aiheuttamat ongelmat ovat erityisen vakavia. Tansanian lasten suurin kuolinsyy on kuitenkin malaria, jota hyttyset levittävät. Malarian leviäminen olisi helppo estää erityisillä hyttysverkoilla, mutta kaikilla ei tällaiseen ole varaa.

Mitä eurolla saa? Jos suuri osa Tansaniassa joutuu elämään alle eurolla päivässä, kuinka paljon se tekee vuodessa? Mitä tuolla summalla saa Suomessa?

DIA 4

Suurin osa tansanialaisista asuu maaseudulla. Tansanian tärkein elinkeino onkin maatalous. Tansaniassa kasvatetaan mm. maissia, puuvillaa, jamssia, bataattia, kassavaa ja riisiä. Monet perheet elävät kasvattamallaan sadolla, eikä heillä ole varaa hankkia ruokaa muualta. Mikäli kuivuus pilaa sadon, tarkoittaa tämä suuria vaikeuksia perheelle. Maaseudulla näkee myös paljon karjaa. Karjan määrä kertoo henkilön vallasta ja arvosta: mitä enemmän karjaa on, sitä arvovaltaisempi henkilö. Yleensä lapset hoitavat karjan. Myös äiti saattaa auttaa karjanhoidossa. Isä sen sijaan ei osallistu karjankasvatukseen ollenkaan.

Maaseudulla välimatkat ovat pitkiä. Joillain lapsilla voi olla jopa 20 kilometrin matka kouluun. Osa ihmisistä omistaa polkupyörän, mutta muuten hyvin harvoilla on varaa hankkia kulkuneuvoa. Tämän vuoksi monet lapset joutuvat kävelemään kouluun ja niinpä koulumatka saattaa kestää yhteen suuntaan yli kaksi tuntia.

Mitkä ovat Suomen tärkeimmät elinkeinot? Mitä kasveja Suomessa viljellään? Millaisia ammatteja suomalaisilla on?

Millainen on sinun koulumatkasi? Mitä teet ennen kouluun lähtöä?

DIA 5

Suurten järvien ja meren läheisyyden vuoksi monet tansanialaisista saavat elantonsa kalastuksesta. Useimmiten kalastus tapahtuu varsin perinteisin menoin. Kalastus hoidetaan käsin ja soutuveneiden avulla. Kalastustapahtuma voi vaatia suuriakin ponnisteluja ja siksi siihen osallistuu paljon miehiä ja naisia. Samalla kun miehet vetävät nuottaa, naiset perkaavat saatua kalasaalista. Valitettavan usein myös lapset tulevat mukaan kalastamaan sen sijaan, että kävisivät koulua.

Tässä kuvassa miehet vetävät nuottaa Victoria-järven rannalla. Kalansaaliit eivät välttämättä ole aina kovin suuria. Kalastajat tekevät kuitenkin tuntikaupalla töitä jokaisen kalan eteen. Usein kalastaessaan miehet laulavat moniäänisesti joko hyvän kalaonnen vuoksi, tai sen takia, että muuten tuntien aherrus tuntuisi liian yksitoikkoiselta ja tylsältä.

Millaista kalastus on Suomessa? Mitkä ovat Suomen yleisimmät kalalajit?

DIA 6

Tässä on kuva tansanialaisesta alakoulusta. Kouluja on kunnostettu ahkerasti viime vuosina ja siksi tämäkin koulu näyttää siistiltä ja hyväkuntoiselta. Kaikki tansanialaiset koulut eivät kuitenkaan välttämättä ole yhtä hyvässä kunnossa. Monissa kouluissa ei ole esimerkiksi kunnollisia wc-tiloja, tai ne saattavat jopa puuttua kokonaan.

Lähes kaikki tansanialaiset kouluikäiset lapset menevät ensimmäiselle luokalle kouluun. Alakoulut ovat olleet maksuttomia vuodesta 2001, minkä ansiosta myös kaikkein köyhimpien perheiden lapsilla on nykyään mahdollisuus käydä koulua. Maassa on kuitenkin edelleen yli miljoona 8-18-vuotiasta lasta, jotka ovat syystä tai toisesta joko keskeyttäneet koulunkäynnin, tai he eivät ole menneet kouluun ollenkaan. Koska koulukäynti alakouluissa on nykyään ilmaista ja suuri osa maan lapsista menee kouluun, on Tansaniassa ollut pulaa riittävästä määrästä luokahuoneita, koulukirjoja sekä opettajia.

Mitä tapahtuisi, jos kaikki koulunne vessat menisivät rikki, eikä korjaaja pääsisi paikalle viikkoon?

DIA 7

Luokat näyttävät sisältä melko yksinkertaisilta. Lattioina toimivat hiekkaiset maalattiat. Oppilaat istuvat kahden tai kolmen hengen pulpeteissa. Luokassa saattaa olla jopa 80 oppilasta. Luokan edessä on liitutaulu, jonka avulla opettajat hoitavat opetuksen. Muuta opetusmateriaalia kouluissa harvemmin on. Tämänkin koulu oppilaiden varustukseen kuuluu ainoastaan vihko, kynä ja kumi. Koulupeppuakaan kaikilla ei ole, vaan joskus koulutarvikkeet kannetaan esimerkiksi muovikasseissa

Tansaniassa kaikilla oppilailla on pakollisena varustuksena koulupuvut. Kaikkien oppilaiden on leikattava hiukset lyhyiksi, niin tyttöjen kuin poikienkin. Usein tytöt ja pojat erottaakin kauempaa ainoastaan siitä, että tytöt käyttävät koulupuvussa hametta ja pojat shortseja.

Alakouluissa opetus tapahtuu Tansanian virallisella kielellä, swahilin kielellä. Oppilaat ovat hyvin innokkaita käymään koulua ja heidän suurin pelkonsa usein onkin, että he joutuvat lopettamaan koulunkäynnin kesken.

Tyypillinen tansanialainen koulupäivä kestää kahdeksasta neljään. Keskellä päivää on noin tunnin mittainen tauko, jolloin lapset voivat käydä kotona tai jäädä koulun pihalle leikkimään. Kouluruokaa ei tarjota, vaan oppilaiden on syötävä keskipäivän tauon aikana, mikäli kotona sattuu olemaan ruokaa.

Pohtikaa millaista olisi käydä koulua ilman oppikirjoja, tietokoneita tai muita oppimateriaaleja.

DIA 8

Yläkouluissa opetus tapahtuu pääosin englanniksi. Tämä saattaa aiheuttaa vaikeuksia joidenkin lasten koulunkäynnille, koska he eivät ole koskaan aiemmin opiskelleet kieliä. Tansaniassa yläkoulut ovat maksullisia. Koulupuvut, koemaksut, lukukausimaksut ja muut menot tekevät yhteensä noin 30 euroa, joka on monelle liian suuri kustannus. Moni joutuukin jättämään koulukäynnin sikseen jo yläkouluun siirryttäessä. Tämän vuoksi myös yläkoulun jälkeinen koulutus on suuri haaste. Vain 20 prosenttia nuorista jatkaa koulunkäyntiään yläkoulun jälkeen ja valmistuu ammattiin.

Tytöillä ja pojilla pitäisi olla samanlaiset oikeudet ja mahdollisuudet käydä koulua. Tansaniassa suuri osa tytöistä ja pojista aloittaa koulunkäynnin. Silti liian moni tyttö joutuu syystä tai toisesta keskeyttämään koulun ala- tai yläkouluvaiheessa. UNICEF yrittää tehdä töitä sen eteen, että jokainen tansanialainen voisi käydä koulunsa loppuun.

DIA 9

Puhtaan veden saatavuus on suuri ongelma Tansaniassa. Maaseudulla vain alle puolella väestöstä on puhdasta vettä saatavillaan eikä kaupungeissakaan tilanne ole kovin hyvä. Ihmiset joutuvatkin usein turvautumaan säiliöihin keräämäänsä sadeveteen, tai likaiseen järviveteen. Tällainen vesi ei ole kuitenkaan kovin puhdasta ja ihmiset saavatkin likaisesta vedestä bakteereja, jotka aiheuttavat ikäviä tauteja. Toinen vakava ongelma maassa on puutteelliset tai huonokuntoiset wc- eli saniteettitilat. Vain puolella maan asukkaista on riittävät saniteettitilat. Maaseudulla tilanne on vielä huonompi kuin kaupungeissa. Maaseudulla saniteettitilat tarkoittavat usein sitä, että maahan kaivetaan kuoppa johon tarpeet tehdään. Näkösuojaksi tällaiselle kuopalle laitetaan esimerkiksi olkia. Kunnolliset kaivot ja vessat olisivat helppo ja halpa tapa estää tautien leviäminen.

DIA 10

ASANTE!

Vaikeuksista huolimatta Tansania on monien mahdollisuuksien maa. Tarvitaan kuitenkin vielä paljon työtä, että kaikki tansanialaiset lapset saisivat samanlaiset oikeudet koulunkäyntiin ja terveelliseen ja turvalliseen elämään. UNICEF työskentelee Tansaniassa tämän tavoitteen saavuttamiseksi. Myös suomalaiset koululaiset ovat auttaneet tansanialaisia lapsia pääsemään kouluun: muutama vuosi sitten UNICEF-kävelyn tuotot ohjattiin Tansanian lapsille.

Asante! on swahilia ja tarkoittaa kiitos. Kuinka monella kielellä sinä osaat sanoa kiitos?